

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrť leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravništvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sodne naročnine.

Slovenski GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis,
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

More li državni zbor pomagati, zlasti kmet- skim ljudem.

Občno pozornost zavzema zopet državni zbor. Začel je zborovati na Dunaji dne 30. nov. t. l. V njem imajo konservativni in narodni poslanci, ako so le složni, sedaj odločno in gotovo večino. Liberalci so v manjšini. Vpraša se toraj, more li nam državni zbor pomagati iz [zadreg, v katere nas je liberalno gospodarjenje spravilo? Odgovorimo: da, to je mogoče in tudi potrebno; kajti posebno kmetški stan in manjši obrtniki so v največji nevarnosti popolnem propasti.

Uzrokovi, zakaj ova veleimenitna stana propadata, teh je več. Mnogo jih zakrivilo so pa gotovo liberalni poslanci, ker so dajali takšnih postav, ki kmete in manjše obrtnike budo oškodujejo. Vsled liberalnega postavodajalstva sprevrgli so naturalno gospodarjenje v denarstveno, naturalne davke spremenili v denarne dače. S pomočjo novih postav so podpirali kupčijo, veliko obrtništvo, veliki kapital na škodo rokodelcem in kmetom, sploh zemljiščnim posestnikom. Takšne nove postavice so: obrtniška svoboda, preselitelvska svoboda, ženitovanjska svoboda, oderuška svoboda, menjiška svoboda, svobodno trganje zemljišč, odprava stare dedne pravice na kmetih. Takšne postavice so dalje: posilno legaliziranje, posilno notarstvo, Sletno šolanje, zlasti pa razni volilni redi, po katerih nikder kmetški ljudje toliko zastopnikov ne volijo, kolikor jim gre po davkih v krvi in denarjih. Omenjene postavice so se pokazale kot ogromnemu številu avstrijskega prebivalstva škodljive. Sklenil jih je bil nemško-liberalni državni zbor (deloma jednaki deželni zbori.) Zato je naravno, ako sedaj pričakujemo pa tudi zahtevamo, da nam konservativno-narodni državni zbor škodljive postavice odpravi, ali vsaj predrugači, da ne bodo tako strahovito rušile najvažnejših stanov v državi!

Reklo se je, da imamo v državnem zboru sedaj narodno-konservativno večino. Kdo pa je največ pomagal to dobroto avstrijskim narodom, avstrijskemu cesarstvu, svetej kat. Cerkvi pribori-

riti? Gotovo in v prveji vrsti narodni in konservativni časopisi ali novine in njihovi uredniki. Mnogo veljakov je med liberalno nevihto zadnjih let strahopetno pred liberalnimi mogotci na kolena skleknilo, marsikdo je sramotno omolknil ali tiho-tapno v stran potegnil. Toda peščica narodnih in konservativnih mož ostala je na bojišču in naposled zmago začela vleči na svojo stran. Zlasti na Štajerskem med kmetškim ljudstvom zaželeno zmago priborila in odločila sta nemški „Sonntagsbote“ in „Slovenski Gospodar“. Prvi izhaja v 10.000 iztisih med nemško, drugi v blizu 2000 iztisih med slovensko kmetško prebivalstvo. Ta dva lista sta največ pripomogla, da so se kmetom oči odprle pred krivimi nauki več ali manje brezvernega in domovini in narodu nevarnega liberalizma. Vsaj močan jez sta navozila, da ne more liberalizem ljudij tako, kakor poprej poplavljati. „Slov. Gospodar“ ima še posebej to zaslugo, da je uspešno budil narodno zavest in pouročeval volitve narodnih mož pri Slovencih na Štajerskem, deloma tudi na Koroškem in Prekmurskem. To priznavajo vsi njegovi prijatelji, najbolje pa brezverniki in nemškutarji. Slednji so začeli list hudo nadlegovati pa zastonj se trudijo. Zmagati ne morejo. Zato pa bode „Slov. Gospodar“ v novem letu jednako uređovan izhajal. Imel bo zopet „Cerkveno“ in „Gospodarstveno prilogo“ ter ostal pri starej nizkej ceni 3 fl. Bodi torej list vsem priporočen. Naj mu še na dalje ostanejo čestiti udje tiskovnega društva krepki podporniki, naročniki pa zvesti prijatelji! Vse za vero, dom in cesarja!

Zastran sloj, uradovanja v župnijskih in de- kanijskih pisarnicah.

Izviren dopis iz Konjice.

Slavno c. k. predsedništvo deželne vlade v Gradci je na migljej vis. ministerstva znotrajnih zadev s sklepom od 19. okt. t. l. na našo prošnjo odgovorilo, kakor je „Gosp.“ v 45. listu razglasilo, da je p. n. prošnikom na voljo dano, svoje zahte-

vanje po dotičnem škofijskem ordinarijatu visoki vladi do znanja dati. Vsled tega je odposlana bila dne 18. nov. ponovljena prošnja do vis. ministerstva znotranjih zadev in sicer po preč. ordinarijatu.

Naj razglasimo razloge, s katerimi je stvar v prošnji do preč. ordinarijata podprta. Zahtevanje udov pastir. konferencije v Konjicah dne 20. jul. t. l. je prvič iz političnega stališča celo pravilno in tudi času primerno, ker se visoka vlada ne more ustavljati vpeljanju slov. jezika v šole in urade, kajti ima v svojem programu zagotovilo, da bode narodom pravična.

Gotovo je drugič, da se mora katoliška Cerkev najbolj varovati napake, da bi kje iz prevelike prijenljivosti do nemškutarske stranke v deželi žalila narodne pravice, ker dela to razkačenost ne le pri omikanih Slovencih, nego tudi pri bolj priprostih ljudeh, ki že dobro vedó, da slovensko ljudstvo ne more v omiki ne za stopinjo naprej priti, ako ne dobi skoro narodnih šol in popolnih pravic v vseh uradnih.

Naše zahtevanje je tretjič tudi iz cerkvenega stališča pravično in pravilno. Priča temu so sami sv. Oča, papež Leon XIII. Vprašajmo le, zakaj so neki sv. Oča prav v sedanjih časih svojo preimenitno okrožnico od 30. septembra vsemu katoliškemu svetu razglasili? Uzrok temu povdarjajo sv. Oča sami, ker so se po njih besedah v teku časa državne razmere v onih straneh sveta spremenile. Ljubeznjivo oko namestnika Kristusovega gleda na velike premembe na balkanskem polotoku, ki še pa niso do konca prišle. Kako da se bo vse obrnilo, ne more denes nihčeer povedati. Zgodovina preteklih časov pa uči, da se je le modrosti in mili skrbi papežev zahvaliti, da se ni kat. Cerkev v južnih deželah že zdavno v razkolništvu potopila. To še posebno jasno spričuje zgodba slovanskih aposteljnóv, sv. Cirila in Metodija.

Malodušne, vladoželjne, nemškim željam služeče pokveke obrekujejo in ovajajo sv. moža v Rimu; apostolska stolica pa ne odstopi od krščanskih načel ter potrdi slovanski bogoslužbeni red in se vé da tudi rabo slovanskega jezika v vseh službenih razmerah med sv. škofom Metodijem in nja slovansko čedo. — In papež Leon še posebno povdarja, kako močno da so mu pri srei katoliške občine južnih Slovanov, ki jih želi po tesni zvezi z rimsko stolico okovariti vseh skušnjav nesrečnega razkolništva.

To vse spodbuja kaj močno kat. Slované k ljubezni in udanosti do poglavarja sv. kat. Cerkve in zamore tudi pri razkolnikih ljubezen in zaupanje do sv. kat. Cerkve obuditi ter z božjo pomočjo zaželenemu cerkvenemu zedinjenju pot pripraviti. Sv. Oča so z okrožnico prav glasno vsemu svetu oznanili, da so nemški bujskalci, ki so se celo drznili sv. Metodija krivoverstva ovajati, prav krivično delali, da je pa sv. Metodij celo prav imel, ko se je med Slovani njih narodnega jezika po-

služeval, da jih je bolj podučil in njih vsestranski omiki trdno podlogo dal. Zatoraj si pa tudi pravični nemški zgodovinar, dr. Al. Huber ne more kaj, da ne bi resnice spoznal, rekoč: „Le kogar narodna strankarska strast slepi, zamore Metodiju in temu, kar je dognal, odreči priznanje, ki ga najde pri slovanskih narodih. Sv. Cerkev ga je postavila (v počeščenje) na altar, njegovih nasprotnikov pa nobeden poleg njega ne stoji.“

Če toraj tirjamo, naj bi se tudi pri nas začelo v narodnem jeziku uradovati, ne tirjamo ničesar drugega, nego isto stvar, katero je rimska stolica odobrila v onih časih, ko je germańska stranka hotela ponemčiti Slované. Zatoraj pa upamo, da ne dobimo prošnje nazaj s tem, da ne bo iz tega nič!

Dr. J. U.

Gospodarske stvari.

Sadje- in vinorejska šola mariborska.

III. Človek se mora dela vaditi ne samo učiti. Teoretični poduk brez praktičnih vaj ostane jalov. Zato ima sadje- in vinorejska šola mariborska veliko prednost v tem, da poudarja pred vsem praktično izurjenje svojih učencev. Ravnateljstvo in učitelje podpirajo v tej reči vinogradnikarji in vrtnarji. Vinogradnikar je ob enem tudi kletar. Prvi kaže učencem, kako se obdeluje vinograd od prvega nasada do vesele trgatve. Vedno pa jih navaja dobro spoznavati razne sorte trsove. Kot kletar ima nalog kazati, kako se grozdje preša, v polovnjake spravlja, kaj je med vretjem storiti, kako in kedaj vino pretakati in dalje oskrbovati tujan do one dobe, da je za natakanje v flaše godno. Kedar slabo vreme zunanjo delo brani, urijo se učenci doma v sodarstvu. Vsaki teden pride učenec 3. razreda na vrsto, da zapisuje temperaturo v kletah in skrbi za snago in prevetrenje v njih. Vrtnarjev eden ima drevesnico izročeno. Temu je naloženo učencem kazati, kako se drevesnica nareja, peške sadijo, mlada drevesca gleštajo, na razne načine požlahtnujejo, prirejajo kot visoka drevesa ali pritlična, katere sorte sadunosnega drevja sodijo za razne lege, kako se ima razpošiljati sad itd. Ob neugodnem vremenu učijo se učenci koše in štorje plesti itd. Vse to ima prvi vrtnar na skrbi. Drugi razkaziva, kako je ravnati z doraščenimi drevesi, s špaliri, kako se gospodarji na njivah, na škednji in v hlevih. Pri njem se učijo, kako se gospodarsko orodje izdeluje: grablje, vile, ročniki za motike, sekire itd. Vsaki teden je drug učenec na vrsti, kateri zapisuje opravila v govejem in svinjskem hlevu, kako se živini streže, kima pripravlja, gnoj redno in razumno na gnojišči glešta. Zapisati ima tudi koliko krme ali klaje da se je spolagalo, koliko mleka itd. namolzlo. Tretji vrtnar oskrbljuje sadunosnike in vrt. Učenci mu povesod pomagajo, on jim pa delo razlaga in kaže, n. pr. kako se drevesa